

ФІНАНСОВА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТА ВИСНОВКИ

¹ Вінницький національний технічний університет;

Анотація

Досліджено особливості процесу глобалізації та його вплив на сучасні тенденції розвитку світового фінансового простору. Проаналізовано концепцію виникнення фінансової глобалізації, розглянуто теоретичні основи фінансової глобалізації та окреслено підхід до економічної природи цього явища. Визначено позитивні та негативні сторони сучасного розвитку процесу глобалізації. Він узагальнює існуючі ризики, які фінансова глобалізація несе національним ринкам, розглядає переваги процесу глобалізації та його загрози національній інвестиційній безпеці, а також робить висновки щодо можливих перспектив.

Ключові слова: фінанси, розвиток, глобалізація, економіка.

Abstract

The peculiarities of the globalization process and its influence on the current trends in the development of the world financial space have been studied. The concept of the emergence of financial globalization is analyzed, the theoretical foundations of financial globalization are considered, and an approach to the economic nature of this phenomenon is outlined. The positive and negative sides of the modern development of the globalization process are determined. It summarizes the existing risks that financial globalization brings to national markets, considers the advantages of the globalization process and its threats to national investment security, and also draws conclusions about possible prospects.

Keywords: finance, development, globalization, economy.

Вступ

Сучасний світ стежить за непередбачуваними та стрімкими змінами у фінансовій системі, що приводять до підвищення ролі фінансової глобалізації. Цей невпинний процес невіддільно пов'язаний із загальним розвитком технологій, зростанням міжнародної торгівлі та рухом капіталу. Здавалося б, що глобалізація фінансів відкриває безмежні можливості для економічного зростання та розвитку, але одночасно породжує нові виклики та ризики, які вимагають глибокого аналізу та вивчення.

Тому актуальними є питання дослідження сучасних тенденцій у сфері фінансової глобалізації, зокрема, її впливу на економічні системи, фінансові інституції та загальний економічний ландшафт.

Результати дослідження

Фінансова глобалізація є невід'ємною частиною процесу глобалізації та його підпроцесу. Крім того, з формальної точки зору та з точки зору практичного впливу, фінансова глобалізація з часом почала визначати не лише глобалізацію товарних ринків, соціальних відносин тощо, а й загальну глобалізацію. В останні роки спостерігається чітка тенденція до того, що фінансова глобалізація випереджає економічну, соціальну та культурну глобалізацію. Можна вважати, що відставання економічної та соціальної глобалізації зумовлене певною мірою опором національних економік, міжнародних громадських організацій та національних товарних ринків, тоді як фінансова глобалізація такого опору не має.

Фінансова глобалізація виявляється у такому:

- вільне перетікання міжнародних фінансів між країнами і регіонами світової економіки (саме свобода перетікання є запорукою його ефективності);
- формування та функціонування глобального (світового) фінансового ринку;
- формування системи наднаціонального регулювання міжнародних фінансів;
- реалізація глобальної фінансової стратегії глобальних компаній, транснаціональних корпорацій і банків світового масштабу [1];
- узгодження правил регулювання і зниження бар'єрів, що повинно забезпечити вільне переміщення капіталів і дозволити усім фірмам конкурувати на усіх ринках .

Як і глобалізація взагалі, фінансова глобалізація розглядається в межах процесного підходу, тобто як динамічний складний процес, що має розгалужену мережу підпроцесів. Причому складність процесу фінансової глобалізації зумовлена не лише наявністю значної кількості субпроцесів, їхньою масштабністю та глибиною наслідків, а й спільними наслідками цих субпроцесів, щодо яких спостерігається синергетичний ефект.

Модель фінансової глобалізації показана на рисунку 1, де кожен елемент описової моделі потребує уваги в контексті поточних досліджень. Тому варто приділити особливу увагу тим елементам описової моделі фінансової глобалізації, які розглядаються як критичні умови для розвитку національної безпеки.

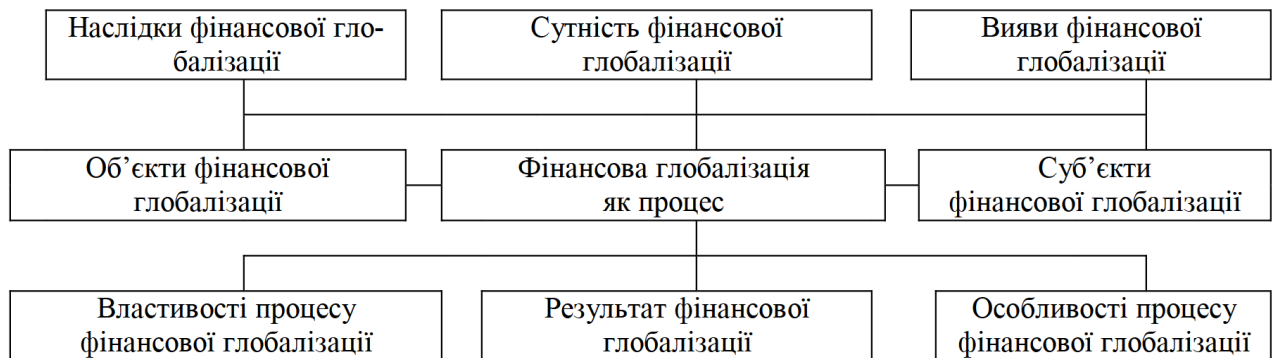

Рис. 1 – Модель фінансової глобалізації [2]

Саме наявність цих складових фінансової глобалізації зумовлюють її полісистемність як процесу.

Об'єктами фінансової глобалізації є:

- міжнародний (світовий) фінансовий ринок в цілому;
- ринок електронних фінансових послуг;
- суб'єкти міжнародного (світового) фінансового ринку (глобальні компанії, транснаціональні корпорації, банки світового масштабу, центральні (національні) банки країн, міжнародні фінансові організації);
- фінансові інструменти, що виникли (і виникають) в обігу об'єктів купівлі-продажу на світових фінансових ринках; – всесвітні інформаційні системи; – всесвітні платіжні системи [2].

Різноманітність об'єктів фінансової глобалізації зумовила появу та активні дії різноманітних суб'єктів фінансової глобалізації – міжнародних інституцій (міжнародних регіональних валютно-кредитних і фінансових організацій), які базуються на відносинах між країнами та спрямовані на забезпечення функціонування. Фінансова система має регулювати міжнародні економічні (у тому числі валютно-кредитні та фінансові) відносини об'єктів фінансової глобалізації та процес глобальних (світових) фінансових ринків, у яких беруть участь ці об'єкти. Основним органом фінансової глобалізації є міжнародні інституції, які конкретизують процеси, що відбуваються у світовій фінансовій системі та на світових фінансових ринках, і спрямовують їх на дії за певними напрямками та орієнтирами для захисту інтересів основних учасників світу.

Глобалізація загального фінансового ринку світової економіки та фінансових систем різних країн базується на двох підходах: по-перше, фінансова глобалізація є невід'ємною частиною всього процесу глобалізації, що вимірюється індексом глобалізації; по-друге, фінансова глобалізація є важливою частиною процесу глобалізації компонент. По-друге, використовуються конкретні показники глобалізації у фінансовому секторі.

З огляду на те, що процес фінансової глобалізації мав подвійний вплив на розвиток світової фінансової системи, більшість країн не враховували потенційні ризики та загрози, з якими зіткнулася фінансова система України, які незабаром перетворилися на реальні ризики та загрози. Можна побачити, що недостатня координація макроекономічної політики та непослідовні структурні реформи є ключовими чинниками міжнародної фінансової кризи.

Висновки

Враховуючи вищезазначене можна зробити висновки, що фінансова глобалізація – невід'ємна частина сучасної економічної системи, але вона вимагає балансу та ефективного управління для забезпечення стабільності та розвитку. Урахування цих тенденцій та ризиків є ключовим для розробки стратегій, спрямованих на підтримку стійкого фінансового розвитку на глобальному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Onishchenko S.V. (2017) Financial globalization as a factor influencing the budget security of the state. Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and the World Economy. 12 (2), p. 50-55.
2. Онищенко С. В. (2016). Фінансова глобалізація як складний інтегрований об'єктивний процес. Проблеми і перспективи економіки та управління, 4(8), 126–134

Мукоїд Юлія Володимирівна — студентка групи МЗД-206, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : u445771@gmail.com

Науковий керівник: **Кукель Галина Сергіївна** — канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail : kukel@vntu.edu.ua

Mukoid Yuliia V. — Department Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail : u445771@gmail.com

Supervisor: **Kukel Halyna S.** — Cand. Sc. (Econ), Associate Professor at the Department of management, marketing and economics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia e-mail : kukel@vntu.edu.ua